

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 492/2020-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Slobodnikom, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 118/2017 a jeho uznesením sp. zn. 1 Cdo 118/2017 z 28. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostný návrh

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia

základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 118/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho uznesením sp. zn. 1 Cdo 118/2017 z 28. januára 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresným súdom Michalovce (ďalej len „okresný súd“) je pod sp. zn. 20 C 53/2008 vedený spor žalobcov [REDACTED] (ďalej aj „žalobca v 1. rade“), [REDACTED] a [REDACTED], všetci [REDACTED] (ďalej spolu aj „žalobcovia“), proti sťažovateľovi ako žalovanému v 1. rade, obchodnej spoločnosti [REDACTED], ako žalovanému v 2. rade a žalovanému v 3. rade [REDACTED], o určenie neplatnosti dražby.

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 20 C 53/2008 z 12. februára 2009 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) žalobu žalobcov zamietol. Proti predmetnému rozsudku podali žalobcovia v zákonnej lehote odvolanie. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 5 Co 194/2009 z 19. júla 2010 (ďalej aj „prvý rozsudok krajského súdu“) potvrdil rozsudok okresného súdu. Krajský súd následne uznesením sp. zn. 5 Co 194/2009 z 13. decembra 2010 (ďalej aj „opravné uznesenie“) opravil úvodnú časť rozsudku sp. zn. 5 Co 194/2009 z 19. júla 2010 v časti nesprávne uvedeného dátumu narodenia žalobcu v 1. rade. Proti prvému rozsudku krajského súdu a proti opravnému uzneseniu podali žalobcovia v zákonnej lehote dovolanie. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Cdo 31/2011 z 30. októbra 2012 zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 C 194/2009 z 19. júla 2010 v spojení s opravným uznesením a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Uznesením sp. zn. 5 Co 36/2013 z 18. februára 2014 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) krajský súd rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. Proti uzneseniu krajského súdu podal v zákonnej lehote dovolanie žalovaný v 2. rade. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Cdo 170/2014

z 24. novembra 2015 rozhodol, že uznesenie krajského súdu sp. zn. 5 Co 36/2013 z 18. februára 2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

5. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 750/2015 z 9. júna 2016 (ďalej aj „druhý rozsudok krajského súdu“) opätovne v spore rozhodol, a to tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu.

6. Proti tomuto druhému rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote dovolanie žalobca v 1. rade. Najvyšší súd napadnutým uznesením zrušil druhý rozsudok krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

7. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 118/2017 zo dňa 28.01.2020 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 118/2017 zo dňa 28.01.2020 a vracia vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 3.000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je mu Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania, ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa v lehote 2 mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

Sťažostná argumentácia a posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

16. Sťažovateľ vo vzťahu k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namieta, že najvyšší súd pripustil dovolanie žalobcu v 1. rade podľa § 421 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), a to napriek skutočnosti, že tento nenaformuloval právnu otázku, ktorú podľa neho riešil odvolací súd nesprávne. Podľa názoru sťažovateľa mal najvyšší súd vychádzať iba z obsahu dovolania alebo z predloženého súdneho spisu. Najvyšší súd však sám „prevzal aktivitu“ vyžadovanú od strany sporu a podstatnú právnu otázku z podania žalobcu v 1. rade sám vyvodil, a tak rozhodol v rozpore s § 421 a § 432 CSP ako aj v rozpore so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou, ktorú sťažovateľ cituje.

17. V ďalšej argumentačnej rovine sťažovateľ namieta, že v jeho veci existujú dve uznesenia najvyššieho súdu, ktoré „dávajú odvolaciemu súdu protichodné pokyny“,

čím zasahujú do jeho práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd v napadnutom uznesení rozhodol odlišným spôsobom ako prv v uznesení sp. zn. 1 Cdo 170/2014 z 24. novembra 2015 bez toho, aby sa v odôvodnení napadnutého uznesenia, na základe „*dostatočne precíznych argumentov*“, v súlade s princípom právnej istoty vysporiadal s otázkou, prečo bola v danej veci posúdená „*totožná skutočnosť*“ inak.

18. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že v uznesení sp. zn. 1 Cdo 170/2014 z 24. novembra 2015 najvyšší súd vytkol odvolaciemu súdu, že sa vo svojom rozhodnutí správne nevysporiadal s ustanovením § 205a zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení platnom a účinnom v rozhodnom období (ďalej len „OSP“), pretože na jednej strane vyslovil, že v odvolacom konaní nemohol vziať zreteľ na skutočnosti a dôkazy, pre uplatnenie ktorých neboli splnené podmienky podľa § 205a OSP, avšak na skutočnosti uvádzané žalobcami až v odvolaní prihliadal, z čoho je zrejmé, že podmienky na jej uplatnenie v zmysle už uvedeného ustanovenia považoval za splnené. Takto pritom odvolací súd rozhodol bez toho, aby sa otázkou splnenia podmienok podľa § 205a OSP bližšie zaoberal, čo mu najvyšší súd vytkol. Z uvedeného je tak podľa názoru sťažovateľa nepochybné, že dovolací súd považoval námietky žalobcov uplatnené až po rozhodnutí okresného súdu za nové skutočnosti, na ktoré je možné v odvolacom konaní prihliadať len vo výnimočných prípadoch, ktoré boli vymedzené v § 205a OSP, a preto ich mal odvolací súd posúdiť v intenciách tohto ustanovenia, čo mal aj náležite uviesť v odôvodnení svojho rozhodnutia. V napadnutom uznesení však najvyšší súd žalobcami uvádzané tvrdenia, dokonca niekoľko rokov po uplynutí lehoty na podanie odvolania, už nepovažoval za nové skutočnosti, ale len za ich právny názor, a teda v tomto prípade ich odvolací súd nemal podľa rozhodnutia najvyššieho súdu posudzovať s prihliadnutím na vtedy platný § 205a OSP, ale mal rovno zvážiť, či tento teraz už podľa najvyššieho súdu právny názor, a nie novú skutočnosť uvádzanú žalobcom, je možné aplikovať na zistený skutkový stav.

19. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd

nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

20. Vo vzťahu k už spomenutému princípu subsidiarity judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09). Podľa právneho názoru ústavného súdu preto nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do dosiaľ meritórne neskončeného konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nie sú schopné protiústavný stav napraviť (m. m. IV. ÚS 322/09).

21. Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, ústavný súd ďalej poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci

samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré boli obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (účinnom do 30. júna 2016, m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06), resp. sú obsiahnuté v Civilnom sporovom poriadku (účinnom od 1. júla 2016, m. m. I. ÚS 182/2019).

23. Ak ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti pripustil výnimky z tejto zásady, išlo o prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o ústavnej sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však je, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ako aj to, že námietka ich porušenia sa musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla by už byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (m. m. IV. ÚS 322/09, I. ÚS 182/2019).

24. V rovine citovaných právnych názorov posudzoval ústavný súd aj námietky sťažovateľa.

25. K prvej námietke ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že najvyšší súd v napadnutom uznesení (bod 36, pozn.) uviedol, že hoci žalobca v 1. rade bližšie nekonkretizoval právnu otázku, ktorú podľa neho riešil odvolací súd nesprávne, z obsahu jeho dovolania ju však možno vyvodiť, v dôsledku čoho konštatoval splnenie podmienok prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

26. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd tým, že v takomto prípade pripustil dovolanie, rozhodol v rozpore so svojou judikatúrou. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 38/2018 z 29. januára 2019 publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej

republiky č. 5/2019, kde najvyšší súd vychádzal pri stanovení právnej otázky z obsahu dovolania a uviedol, že náležitosti dovolania nemožno posudzovať striktno formalisticky, keďže takýmto prístupom by došlo zo strany najvyššieho súdu k odňatiu práva dovolateľa na prístup k súdu a k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu.

27. Ústavný súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť aj na svoju aktuálnu judikatúru, a to konkrétne na nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 9. júna 2020, v ktorom ústavný súd uviedol, že „právna otázka podľa § 421 CSP a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa 432 CSP sú spojené nádoby, preto najvyšší súd nemôže posudzovať prípustnosť dovolania striktno len na základe toho, ako dovolateľ túto prípustnosť formálne vymedzil na konkrétnom riadku svojho podania. Je užitočné sa pozrieť aj na dovolací dôvod, vyabstrahovať z neho právnu otázku podľa § 421 CSP a až následne možno posúdiť, (a) či od tejto otázky záviselo napadnuté rozhodnutie a (b) či ide o otázku, ktorá napĺňa niektoré z písmen a) až c) v § 421 ods. 1 CSP. Ide o to pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi – jeho textu ako celku, ale na druhej strane nie dotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky“.

28. Vzhľadom na uvedené, pokiaľ najvyšší súd dospel k záveru, že z obsahu dovolania je možné dospieť k záveru, akú právnu otázku považoval dovolateľ za tú, ktorú odvolací riešil nesprávne a ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie, nemožno tento jeho záver považovať za svojvoľný. Ústavný súd tak považuje túto námietku sťažovateľa z ústavnoprávneho hľadiska za zjavne neopodstatnenú.

29. Ústavný súd sa pri posudzovaní druhej námietky sťažovateľa oboznámil s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 170/2014 z 24. novembra 2015. Najvyšší súd v tomto uznesení dospel k záveru o závažnom procesnom pochybení krajského súdu, v dôsledku ktorého došlo k porušeniu práva žalovaného v 2. rade na spravodlivý proces a zároveň k odňatiu mu možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP. Porušenie práva na spravodlivý proces vzhľadom na najvyšší súd v zjavnej zmätočnosti uznesenia krajského súdu, keď konštatovanie krajského súdu o potrebe zrušiť rozsudok okresného

súdu podľa § 221 ods. 1 písm. b) OSP si zjavne odporovalo s jeho následným záverom o úplnom zistení skutkového stavu veci a jeho správnom právnom posúdení okresným súdom. Uznesenie krajského súdu považoval najvyšší súd za nepreskúmateľné pre úplnú absenciu dôvodov, a to v časti, v ktorej krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu z dôvodu nevysporiadania sa s argumentáciou, ktorú žalobcovia uplatnili až v odvolacom konaní, a to o neplatnosti dražby z dôvodu skutočností podľa § 11 ods. 5 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“), na ktorý bolo podľa názoru krajského súdu potrebné prihliadnuť. Zároveň krajský súd vyslovil, že v odvolacom konaní nemohol vziať zreteľ na skutočnosti a dôkazy, pre uplatnenie ktorých neboli splnené podmienky podľa 205a ods. 1 OSP. Podľa tvrdenia najvyššieho súdu sa však krajský súd v odôvodnení uznesenia vôbec nijako nezaoberal otázkou, ktorá bola kľúčová pre zrušenie rozsudku okresného súdu, a to, že na skutočnosť tvrdenú žalobcami až v odvolaní o tom, že žalovaný v 3. rade porušil § 11 ods. 5 zákona o dobrovoľných dražbách, prihliadol. Najvyšší súd v tomto kontexte uviedol, že žalovaný v 2. rade opakovane namietal, že ide o novú skutočnosť, ktorá bola uplatnená v rozpore s § 205a OSP, pričom krajský súd nedal žalovanému v 2. rade na túto relevantnú argumentáciu vôbec žiadnu odpoveď. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd v závere konštatoval, že uznesenie krajského súdu celkom zjavne nespĺňa parametre zákona na odôvodnenie uznesenia ustanovené v § 157 ods. 2 OSP:

30. V napadnutom uznesení najvyšší súd dospel k záveru, že žalobca v 1. rade vo svojom dovolaní opodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP. So zreteľom na nepochybne zistenú skutočnosť, a to určenie miesta dražby, mali podľa najvyššieho súdu krajský súd, ako aj okresný súd neplatnosť dražby posudzovať aj z hľadiska (ne)splnenia zákonných predpokladov uvedených v § 11 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách. Okresný súd a krajský súd túto právnu úpravu na zistený skutkový stav neaplikovali. Najvyšší súd poukázal na skutočnosť, že súd je povinný aplikovať právnu úpravu na skutkový stav, ktorý v konaní zistil, a to aj v prípade, ak ju sporové strany nenamietajú, pretože súd nie je viazaný právnym názorom strany

a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú (bod 47 napadnutého uznesenia, pozn.). V tomto kontexte najvyšší súd poukázal, že tak, ako vyplýva z jeho konkrétnej rozhodovacej činnosti, ak je miesto konania dobrovoľnej dražby príliš vzdialené od draženej nehnuteľnosti, je to dôvod neplatnosti takejto dražby, pretože tým dochádza k zásadnému obmedzeniu účasti na dražbe. Nerešpektovanie tejto judikatúry znamenalo neopodstatnený odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

31. Ústavný súd konštatuje, že v predmetných uzneseniach najvyššieho súdu nevzhladol posúdenie „*totožnej skutočnosti*“ najvyšším súdom diametrálne odlišne tak, ako to v ústavnej sťažnosti prezentuje sťažovateľ. V danom prípade totiž nejde o „*totožnú skutočnosť*“, ktorú posudzoval najvyšší súd, a preto je zároveň vylúčená aj námietka o jej diametrálne odlišnom posúdení.

32. V uznesení sp. zn. 1 Cdo 170/2014 z 24. novembra 2015 posudzoval najvyšší súd v súvislosti s konštatovaním porušenia práva na spravodlivý proces skutočnosť nevysporiadania sa odvolacieho súdu s podstatnou argumentáciou žalovaného v 2. rade. V danom uznesení sa najvyšší súd síce zaoberal otázkou posudzovania nových skutočností v odvolacom konaní, ale len vo vzťahu ku skutočnosti nevysporiadania sa krajského súdu s touto otázkou, a teda aplikáciou § 205a OSP a protichodnosti jeho záverov v tomto smere. Názor sťažovateľa, podľa ktorého je z uvedeného uznesenia nepochybné, že najvyšší súd považoval námietky žalobcov uplatnené až po rozhodnutí okresného súdu za nové skutočnosti, na ktoré je možné prihliadať v odvolacom konaní len vo výnimočných prípadoch ustanovených v § 205a OSP, nenachádza v tomto uznesení najvyššieho súdu oporu. Ide výlučne o pohľad sťažovateľa a jeho vlastný záver, ktorý si z tohto uznesenia najvyššieho súdu vyvodil.

33. Navyše, v napadnutom uznesení sa najvyšší súd vyjadril k opodstatnenosti argumentácie žalobcu v 1. rade o nesprávnom právnom posúdení veci a odklone od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, pre ktoré je podstatná skutočnosť, že odvolací súd, ako aj okresný súd, ktoré nie sú viazané právnom posúdením veci sporovými stranami,

zistený skutkový stav neposúdili podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený stav dopadajú, čo nemožno považovať za „*totožnú skutočnosť*“, ktorú riešil najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1 Cdo 170/2014 z 24. novembra 2015.

34. Ústavný súd napokon, sumarizujúc dosiaľ uvedené, zdôrazňuje, že jeho ústavnou kompetenciou nemôže byť zmena alebo náprava či už namietaného, alebo skutočného pochybenia všeobecných súdov v dosiaľ neskončených súdnych konaniach, ale je zásadne povolaný posúdiť, či konanie ako celok a jeho výsledok po právoplatnom skončení veci obstoja z komplexného hľadiska v ústavnoprávnej rovine. Každý iný postup by neprípustne rozširoval kompetencie ústavného súdu a vo svojich dôsledkoch by z neho robil ďalšiu súdnu inštanciu, ktorá by bola mimoriadna okrem iného aj tým, že by mohla zasahovať do ešte prebiehajúcich konaní (obdobne IV. ÚS 233/2011, I. ÚS 182/2019).

35. Keďže v danom prípade bolo jednoznačne preukázané, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III. 2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní

36. Z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou domáha aj vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6. ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 118/2017, a to napriek absencii tejto skutočnosti v petite ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

37. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu

právnej neistoty, v ktorej sa nachádza fyzická osoba alebo právnická osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorý (účel) sa dosiahne právoplatným rozhodnutím [I. ÚS 167/03]. Navyše, zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy [m. m. IV. ÚS 223/2010, I. ÚS 544/2012, I. ÚS 559/2014], a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia ústavnej sťažnosti nemohlo dochádzať [m. m. II. ÚS 387/06, III. ÚS 176/2018, I. ÚS 204/2018].

38. Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru [napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06, III. ÚS 462/2017]. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva [pozri rozhodnutie vo veci Mazurek proti Slovenskej republike z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05].

39. Z uvedeného tak nesporne vyplýva, že ak v čase podania ústavnej sťažnosti (24. júla 2020, pozn.) už bolo konanie vedené najvyšším súdom pod sp. zn. 1 Cdo 118/2017 skončené, a to vydaním napadnutého uznesenia, ktoré bolo okresným súdom sťažovateľovi doručené 26. mája 2020, k namietaným prietahom spôsobeným postupom tohto súdu už zjavne dochádzať nemohlo.

40. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol aj v tejto časti ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

41. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy, alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu